

EVOA: Afvalstoffenwetgeving in beweging

De afvalstoffenwetgeving is sterk in beweging. Op 12 juli 2007 is een nieuwe Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) in werking getreden. De Verordening bevat een veelheid aan regels ten aanzien van het grensoverschrijdende transport van afvalstoffen. Ten opzichte van de oude EVOA zijn veel procedures en voorschriften uitgewerkt, met als doel de verdere harmonisatie van regelgeving binnen de Europese lidstaten.

Vaak is de goedkoopste manier om afvalstoffen te verwijderen niet de meest verantwoorde voor het milieu. Regelgeving moet voorkomen dat er een stroom van afvalstoffen ontstaat naar landen waar de verwerking het goedkoopst is. Uitgangspunt van de EVOA is dan ook dat de uitvoer van voor verwijdering bestemde afvalstoffen naar landen buiten de EU verboden is, behoudens bepaalde uitzonderingen.

De EVOA en haar toepassingsgebied

Als ondernemer kan u in aanraking komen met de EVOA als u afvalstoffen wil in- of uitvoeren naar de EU of naar andere delen van de wereld. Ook op doorvoer binnen lidstaten van de EU is de EVOA van toepassing. Om de bevoegde autoriteiten van het ontvangende land in de gelegenheid te stellen controle uit te oefenen en maatregelen te nemen voor de bescherming van het milieu, kent de EVOA (kennisgevings)procedures voor in- en export

van afvalstoffen. De te volgen procedure hangt af van de soort afvalstof, de aard van de verwerking en van de voorschriften van de landen die bij de overbrenging betrokken zijn. In een voorkomend geval kunnen de bevoeg-

garantie wordt ingeroepen? Van deze zogenaamde 'garantiegoederen' is immers bij verzending onzeker of deze na reparatie terug worden gestuurd naar de verzender, of dat de goederen niet meer te repareren zijn en in het

“Zijn garantiegoederen te beschouwen als afvalstoffen?”

de autoriteiten bezwaar maken tegen de overbrenging. Niet-naleving van de EVOA kan vergaande consequenties hebben. Overtreding van de voorschriften is strafbaar gesteld in de Wet op de Economische delicten (WED). Handelen in strijd met de Verordening kan aldus een misdrijf of een overtreding opleveren. Binnen het bestek van deze bijdrage is slechts ruimte voor een korte kennismaking met de EVOA. Eén actualiteit verdient daarbij bijzondere aandacht. Er is veel te doen om de vraag wanneer sprake is van een afvalstof. Valt een goed immers niet onder die definitie, dan is de EVOA niet van toepassing.

Garantiegoederen

Het Europese Hof van Justitie heeft het begrip afvalstoffen altijd ruim geïnterpreteerd. In beginsel wordt elke stof waarvan de houder zich ontdoet beschouwd als afvalstof. De ondernemer mag zich niet aan zijn verplichtingen onder de afvalstoffenregelgeving onttrekken. Maar wat is de status van goederen die ter reparatie naar het buitenland worden vervoerd omdat de

buitenland blijven. Met andere woorden: zijn garantiegoederen te beschouwen als afvalstoffen?

De Europese Commissie stelt richtsnoeren op om meer duidelijkheid en rechtszekerheid te verschaffen over de toepassing van Europese regelgeving. Zo ook over kapotte elektrische en elektronische apparaten. Dit richtsnoer bevatte echter geen specifieke bepaling over defecte apparaten die met een beroep op de garantie werden vervoerd naar het buitenland. Het Nederlandse beleid was als volgt: elektronische apparaten die binnen de garantieperiode defect raakten en na reparatie niet bij dezelfde gebruiker terecht zouden komen werden aangemerkt als afvalstof. Dit had tot gevolg dat bedrijven die defecte apparatuur in bijvoorbeeld China lieten repareren, een kennisgevingsprocedure moesten volgen. In enkele andere lidstaten was een kennisgevingsprocedure in dat geval echter niet noodzakelijk. Het beleid in deze lidstaten hield meer rekening met de ondernemer door aan hem niet de verplichtingen op te leggen waarmee de Nederlandse ondernemer geconfron-

teerd werd. Garantiegoederen werden in deze lidstaten niet gelijkgesteld aan afvalstoffen.

Dit verschil leidde tot rechtsongelijkheid. De lidstaten hadden behoefte aan meer duidelijkheid. Na overleg heeft de Commissie het richtsnoer herzien. Met betrekking tot garantiegoederen is de volgende uitzondering in het richtsnoer opgenomen:

“Elektronische apparaten worden niet als afvalstoffen beschouwd wanneer deze (bijv. onder garantie) geretourneerd worden naar de producent of reparatiecentra met het doel hergebruikt te worden voor het oorspronkelijke doel. Naar aanleiding van het herziene richtsnoer is het Nederlandse beleid gewijzigd.

Arrest Hof Den Haag van 26 maart 2008

Het Gerechtshof Den Haag heeft in zijn arrest inmiddels aansluiting gezocht bij het herziene beleid en de praktijk. Een groothandel kocht tuingereedschap van leveranciers in China en verkocht deze door aan leveranciers in Duitsland. De apparaten werden naar de groothandel teruggestuurd omdat ze defect waren. De garantie werd ingeroepen en vervolgens gaf de groothandel opdracht de defecte apparatuur te verschepen naar China. Daarbij werd geen kennisgevingsprocedure gevolgd. De Rechtbank veroordeelde de groothandel nog tot betaling van een geldboete, omdat de goederen werden aangemerkt als afvalstof in de zin van de EVOA en de kennisgevingsprocedure niet was gevolgd. Op het moment dat het vonnis werd gewezen was het richtsnoer nog niet herzien. Het hof vernietigde vervolgens het vonnis onder verwijzing naar het inmiddels herziene richtsnoer en sprak de groothandel vrij. Het betrof defecte elektronische apparaten die in China zouden worden gerepareerd. Nadien zouden deze wederom worden gebruikt als tuingereedschap. Nu de

intentie bestond om de goederen na reparatie wederom te gebruiken voor het ‘oorspronkelijke doel’, werd het tuingereedschap door het hof niet als afvalstof aangemerkt. Bovendien is het onder het nieuwe richtsnoer niet langer noodzakelijk dat de gerepareerde goederen geretourneerd worden aan dezelfde gebruiker. Dat wil zeggen dat het tuingereedschap opnieuw als tuingereedschap in de winkel moet komen te liggen en door een andere consument kan worden gekocht. Toch moet de ondernemer, om er zeker van te zijn dat zijn garantiegoederen niet als afvalstoffen worden aangemerkt, aan twee vereisten voldoen. Op de eerste plaats moet documentatie voorhanden zijn waaruit blijkt dat de apparaten op de bestemming gerepareerd worden en na reparatie voor hetzelfde doel worden gebruikt. Op de tweede plaats moeten de apparaten zodanig verpakt zijn dat er geen schade ontstaat tijdens transport.

Bovengenoemde zaak is recentelijk behandeld door de praktijkgroep Strafrecht van ons kantoor en is eventueel op te vragen bij ondergetekenden.

Tot slot

De rechtspositie van ondernemers is met deze herziene invulling van het begrip afvalstoffen verbeterd en biedt de ondernemer rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Deze uitspraak van het hof draagt bij aan de invulling van de EVOA – een Verordening die ook komende jaren in beweging zal blijven.

mr. M. (Mirthe) Kamp

Strafrecht

T +31 (0)30 2121 756

E mirthe.kamp@cms-dsb.com

mr. T.A.H.M. (Tom) van de Laar

Strafrecht

T +31 (0)30 2121 708

E tom.vandelaar@cms-dsb.com